

Boom Juridische uitgevers
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
F (070) 330 70 30
E info@bju.nl
I www.bju.nl

EstateTip

Afl. 2005-01

12 januari 2005

Betekent het 'vrij van recht-erven' óók per definitie voordeel? De tijd is weer rijp voor de altijd gunstige 'vrij van recht-carnavalsgift'!

In *EstateTip* 2004-04 heeft mr. drs. Erik Peeters van BDO Accountants & Adviseurs te Breda laten zien dat de 'carnavalsgift' in fiscale zin meestal gunstiger uitpakt dan het 'kerstcadeau'. De carnaval valt vroeg dit jaar, dus is de tijd aangebroken om uw cliënten hierop weer te wijzen. Daarbij mag niet vergeten worden de 'vrij van recht-variant' in te zetten, omdat deze per definitie voordelig is. Over het hoe en waarom hiervan kunt u lezen in *EstateTip* 2004-20.

Gezien de stormachtige ontwikkelingen in (fiscaal-)erfrechtelijke wetgeving en jurisprudentie van de afgelopen jaren mag aandacht voor een *periodieke* 'check-up' van de testamenten van uw cliënten ook in het nieuwe jaar niet op uw agenda ontbreken. Al snel zal daarbij de vraag opkomen of de 'vrij van recht-optie' ook daarin standaard opgenomen kan/moet worden. U kent allen wel de 'goed doel-testamenten', waarvan het gunstige effect ook geheel op het conto van deze 'vrij van recht-aanpak' komt. Overigens zullen wij in een latere *EstateTip* nog terugkomen op deze testamenten. Deze keer behandelen wij uitsluitend het 'vrij van recht-erven' in het algemeen.

Voor een goed begrip van de materie moeten we nog even terug naar het schenken 'vrij van recht'. Indien de over de gift verschuldigde schenkingsrechten in feite *drukken* bij de schenker, levert dit een extra bevoordeling op van de begiftigde nu deze terzake belastingplichtig is. Indien de over deze extra bevoordeling verschuldigde schenkingsrechten ook weer bij de schenker zouden drukken, treedt een 'herhaling' op die leidt tot een 'oneindige reeks'. Eenvoudigheidshalve heeft de wetgever in artikel 5 lid 8 SW 1956 de heffingsgrondslag beperkt tot het 'primaire recht'. De extra bevoordeling wordt vastgesteld over het over de 'hoofdgift' verschuldigde schenkingsrecht, *het primaire recht*. De fiscale heffingsgrondslag wordt daardoor beperkt, hetgeen per definitie voordeel oplevert, omdat de begiftigde *civielrechtelijk* in feite meer verkrijgt, namelijk de 'hoofdgift' en de 'oneindige reeks belastingen'. Omdat het *schenkingsrecht* slechts wordt geheven over de bij 'vrij van recht-variant' forfaitair vastgestelde waardeverschuiving, is het altijd prijs! Naarmate de omvang van de verkrijging en het toepasselijke tarief stijgen, wordt het alsmaar gunstiger.

Deze redenering gaat evenwel niet op voor het *successierecht*.

Met de 'vrij van recht-toevoeging' aan een uiterste wilsbeschikking geeft een erflater aan dat de verkrijger niet *draagplichtig* zal worden voor de daarover verschuldigde successierechten. De 'gelukkige' toucheert een netto-verkrijging.

Dat neemt niet weg dat de successierechten ergens moeten *drukken*. De 'niet vrij van recht-erfgenamen' krijgen de 'zwarte piet' toegespeeld. Zij voelen de successierechten in hun portemonnee. Let wel, zij zijn niet belastingplichtig, maar wel draagplichtig!

De erflater *schuift* door het inzetten van de 'vrij van recht-regeling' met de successierechtelijke *heffingsgrondslag*: de verkrijging van de 'gelukkigen' neemt toe, die van de 'draagplichtigen' neemt af! Opnieuw zien we evenwel door het *forfait* van artikel 5 lid 8 SW 1956 een verschil ontstaan tussen de fiscaal- en civielrechtelijke erfrechtelijke verkrijgingen.

De 'gelukkigen' verkrijgen in civielrechtelijke zin méér dan in fiscaalrechtelijke zin. De laatstbedoelde verkrijging wordt immers *forfaitair* 'gedrukt'. Bij de 'draagplichtigen' is het tegengestelde het geval. Zij mogen namelijk niet de feitelijk verschuldigde/drukkende successierechten voor de berekening van hun fiscale verkrijging in mindering brengen, maar *slechts het 'primaire recht'*. Deze systematiek is onlangs nog bevestigd door Hof Den Haag (2 september 2003, nr. 02/03778, Notafax 2003, 229).

De estate planner zal in dit systeem al snel brood zien!

Bij het schuiven met heffingsgrondslag door het inzetten van de 'vrij van recht-variant' is het namelijk de kunst om deze naar '*lager belaste sferen*' te brengen. In nalatenschappen met verkrijgers die onderworpen zijn aan verschillende vrijstellingen en tarieven is het dan ook zinvol om met uw cliënt te bespreken of lager belaste verkrijgers door ten laste van hen komende verkrijgingen 'vrij van recht' niet draagplichtig voor het successierecht van de 'gelukkigen' dienen te worden. Het voordeel is maximaal bij een 'gelukkige' met een kleine vrijstelling die belast wordt in tariefgroep 3, met een draagplichtige met een gehele vrijstelling of een laag tarief, zoals bijvoorbeeld de *8%-sfeer* van de goede doelen. Daarbij hoeft niemand overigens wat te kort te komen. Sterker nog, het voordeel van deze variant komt aan het netto-saldo van de nalatenschap ten goede en kan door de erflater als zodanig worden toegekend aan een of meer verkrijgers.

Concluderend kan dan ook worden 'getipt' dat in ieder testament met 'verschillend' belaste verkrijgers de 'vrij van recht-variant' overwogen moet worden. Wellicht is het zelfs te overwegen een laag belaste of vrijgestelde verkrijger met het oog daarop in de erfrechtelijke verkrijgingen te betrekken. Dan komen we al snel uit bij een '*goed doeltestament*', waarover in een volgende *EstateTip* meer.

Tot volgende week!

ScholsBurgerhartSchols

Boom Juridische uitgevers

© 2005 Boom Juridische uitgevers / ScholsBurgerhartSchols

Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *EstateTip* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.